

Docentinstructie

Voor u ligt de box "Kinderstemrecht in een box". Deze box beschikt over lesmateriaal voor kinderen onder de 12 jaar, zodat zij een stem krijgen binnen familierechtelijke kwesties. In Nederland is het immers wettelijk vastgelegd dat kinderen pas vanaf 12 jaar hun stem kunnen laten horen binnen juridische procedures. Dit lesmateriaal zorgt ervoor dat kinderen kunnen praten over familierechtelijke kwesties en ingelicht kunnen worden over de hulp die zij kunnen krijgen omtrent juridische vragen.

De inhoud van deze box bestaat uit:

- praatkaartjes voor in de klas;
- een modelbrief die een leerling naar de rechter kan sturen;
- een modelbrief die een leerling naar de rechter kan sturen met het verzoek om een bijzondere curator te benoemen;
- een brief met veelvoorkomende juridische vragen met de bijbehorende antwoorden voor u als docent;
- deze docentinstructie met een toelichting over de box.

Praatkaartjes

De praatkaartjes in deze box zijn ontwikkeld voor in de klas. Deze praatkaartjes zorgen ervoor dat de kinderen het gevoel en de indruk krijgen dat zij mogen praten over familierechtelijke kwesties met hun klasgenootjes en met u als docent. Daarnaast kunnen deze praatkaartjes er ook voor zorgen dat kinderen zonder gescheiden ouders begrip krijgen voor kinderen waarvan de ouders niet meer samen zijn en visa versa.

De praatkaartjes bestaan uit 21 vragen, 9 feitjes en 10 blanco kaartjes. De vragen gaan over verschillende onderwerpen zoals een echtscheiding, school, de thuissituatie en je menig kenbaar durven te maken. Daarnaast bevatten de praatkaartjes ook algemene vragen, zoals: "Wat vind je fijn om te doen als je boos of verdrietig bent?". Deze vragen zijn bedoeld om kinderen over hun gevoelens te laten praten. Zorg er als docent wel voor dat er niet al te veel van het onderwerp wordt afgeweken. Het thema 'mijn gezin' staat immers centraal.

De blanco kaartjes mogen door de kinderen zelf worden ingevuld met vragen die zij aan elkaar willen stellen. Voor u als docent is het belangrijk dat u meer uitleg kunt geven over de feitjes. Hieronder wordt uitgelegd op welke manier u dat kunt doen.

Feitje 1: "Wist je dat er van 2 op de 10 kinderen de ouders uit elkaar zijn? Dat zijn gemiddeld 5 kinderen per klas."

Laat de kinderen weten dat zij niet alleen zijn en dat er veel kinderen bestaan met gescheiden ouders.

Feitje 2: "Wist je dat kinderen tussen de 2 en 7 jaar het vaakst een scheiding hebben meegemaakt?"

Ook hierbij is het belangrijk dat de kinderen weten dat zij niet de enigen zijn.

Feitje 3: "Een scheiding tussen jouw ouders is nooit jouw schuld. Jij kunt er niet voor zorgen dat je ouders bij elkaar blijven."

Laat de kinderen weten dat zij zich geen zorgen hoeven te maken over schuldgevoelens. Het kind heeft nooit de schuld van een scheiding.

Feitje 4: *“Een echtscheiding betekent dat je ouders besloten hebben om niet meer samen te wonen en getrouwd te zijn. Ze blijven wel altijd je ouders en houden nog steeds van jou.”*

Een echtscheiding hoeft niet te betekenen dat alles gescheiden is. Papa en mama blijven nog altijd jouw papa en mama en dat zal nooit veranderen.

Feitje 5: *“Het is normaal om je boos, verdrietig, verward of je zelfs opgelucht te voelen. Al deze gevoelens zijn oké en je mag ze met papa en/of mama delen.”*

Laat de kinderen weten dat alle gevoelens gevoeld mogen worden. Het helpt om over deze gevoelens te praten met papa en mama, of met een persoon die het kind vertrouwt. Wellicht kan er gevraagd worden bij wie het kind zich het veiligst voelt om mee te praten.

Feitje 6: *“Als het moeilijk is om met papa en/of mama te praten, kun je ook met een leraar, een familielid of een vriendje praten. Wist je dat je ook met jouw vragen terecht kunt bij de Kinder- en Jongeren Rechtswinkel?”*

Laat de kinderen weten dat de Kinder- en Jongeren Rechtswinkel (hierna: KJRW) er is voor kinderen met juridische vragen. De KJRW gaat in gesprek met het kind zonder de ouders erbij. Dit zorgt ervoor dat de stichting een neutrale positie heeft binnen juridische procedures. Daarnaast kan de KJRW het kind ook helpen met het schrijven van een brief naar de rechter of een ouder.

Feitje 7: *“Het helpt om jouw gedachtes en gevoelens op te schrijven.”*

Alle gevoelens zijn oké. Het opschrijven van gevoelens kan een opgelucht gevoel geven. Wellicht is het voor een kind fijner om zijn/haar gevoelens op te schrijven in plaats van over hun gevoelens te praten.

Feitje 8: *“Wist jij dat jouw mening ook meetelt en jij deze mening bekend mag maken!”*

Laat het kind weten dat het belangrijk is om hun mening te delen. Dit kan hen aanmoedigen om eerder hun mening over bepaalde kwesties te uiten en geeft het kind vertrouwen dat hun mening ook meetelt.

Feitje 9: *“Wist jij dat je kan bellen met De Kindertelefoon? Je kunt met hun bellen over al jouw vragen en zorgen. Let wel op dat je alleen belt met dringende vragen. 0800-0432.”*

Hierbij kan worden toegelicht dat een kind altijd naar De Kindertelefoon mag bellen. Het maakt niet uit of het iets kleins of iets groots is, een vraag of een probleem, of als ze gewoon iets willen delen. Benadruk dat er kinderen zijn die De Kindertelefoon echt nodig hebben bij dringende situaties. Het is dus niet de bedoeling de lijn bezet te houden met een verzonnen verhaal of als grapje.

Modelbrief voor de rechter

In de box bevindt zich ook een modelbrief voor naar de rechter. Deze brief kan een kind als voorbeeld gebruiken wanneer zij juridische vragen hebben over de situatie waarin zij verkeren binnen het familierecht. Deze brief is dus expliciet bedoeld voor kinderen die zich in een dergelijke situatie bevinden.

In Nederland is het zo dat een kind van 12 jaar of ouder een brief kan schrijven naar de rechter en daarnaast gehoord kan worden in een procedure. Helaas is dit niet wettelijk vastgelegd voor kinderen onder de 12 jaar. Toch bestaat er de mogelijkheid dat een kind onder de 12 jaar een brief kan schrijven

naar de rechter. Dit heet een informeel verzoek. De rechter mag zelf besluiten of de brief in behandeling wordt genomen.

Het is belangrijk om te weten dat kinderen onder de 12 jaar een brief naar de rechter kunnen schrijven voor zaken zoals het benoemen van een bijzondere curator, wijzigen van het gezag, wijzigen van de omgangsregeling en het wijzigen van een informatie- en consultatieregeling. Indien het voor u als docent niet duidelijk is in welke gevallen een kind een brief mag schrijven naar de kinderrechter, kunt u contact opnemen met de KJRW. Zij kunnen u hierover informeren.

Modelbrief verzoek om een bijzondere curator

In de box bevindt zich ook een modelbrief voor naar de rechter met het verzoek een bijzondere curator aan te vragen. Deze modelbrief kan een kind als voorbeeld gebruiken. In deze brief vraagt het kind om de benoeming van een bijzondere curator om zijn belangen te behartigen. Ook deze brief is expliciet bedoeld voor kinderen die zich in een dergelijke situatie bevinden.

Zodra een kind een conflict heeft met zijn ouders of voogd, kan er een bijzondere curator worden ingeschakeld. De bijzondere curator zal eerst proberen te bemiddelen door met de ouders of met de voogd te praten. Hiermee zal hij proberen om het conflict op te lossen. Mocht dit niet lukken, dan zal de bijzondere curator de minderjarige vertegenwoordigen bij de rechter.

Als er een bijzondere curator benoemd moet worden, dan kan dit worden aangevraagd via een verzoekschrift. De minderjarige zelf of de belanghebbenden (denk hierbij aan; ouder(s), pleegouder(s), gezinsvoogd, voogdij-instelling) kunnen een verzoekschrift indienen bij de rechter. Alleen het kind kan zonder een advocaat een verzoek indienen. De minderjarige kan ook zonder officieel verzoekschrift om een bijzondere curator vragen. Dit kan de minderjarige doen door een brief aan de rechter te schrijven. De rechter beoordeelt of de benoeming van een bijzondere curator nodig is.

Tips en ideeën

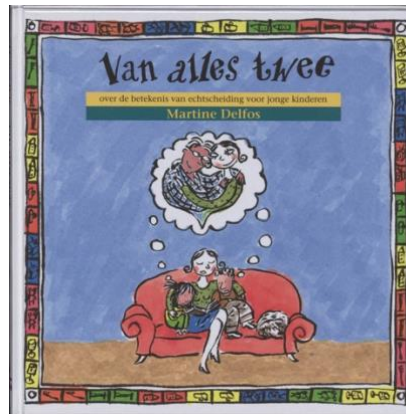
Wilt u dat de kinderen in uw klas meer te weten komen over deze familierechtelijke kwesties, juridische vragen en dilemma's? Dan is het wellicht een idee om de kinderen een boek te laten lezen/ voor te lezen over deze aspecten. Afhankelijk van de leeftijd van het kind zijn hier een aantal suggesties.

Julia heeft twee huizen
Auteur: Nicoline Wisse Smit



Leeftijd: 6+

Van alles twee
Auteur: Martine Delfos



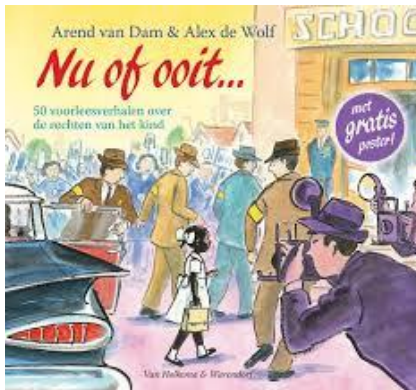
Leeftijd: 3-9

De ontdekking van Vlinder
Auteur: Ester Bazelmans



Leeftijd: 5-7

Nu of ooit
Auteur: Arend van Dam



Leeftijd 7+

Rechten van alle kinderen
Auteur: Willemijn Sleutel



Leeftijd 8+

Daarnaast is het ook effectief om kinderen een tekening te laten maken over hun thuissituatie. Deze tekening kunnen ze dan aan hun klasgenootjes laten zien en uitleggen wat deze tekening betekent. Laat de kinderen bijvoorbeeld een tekening maken over hoe hun gezin eruitziet, of hun ouders nog samen zijn, of zij nog twee ouders hebben, wat zij leuk vinden om te doen in de vrije tijd met hun ouders etc. Hieronder is een tekening bijgevoegd. Deze tekening, 'Mijn gezin', is een blanco tekening van ons logo. Kinderen kunnen in dit logo hun gezin tekenen.

Mijn gezin

Modelbrief rechter/ bijzondere curator

Wanneer schrijf je een brief naar de rechter?

Als jij graag je stem wilt laten horen aan de rechter, dan kun jij deze brief als voorbeeld gebruiken. Hierin kun je laten weten wat jij vindt van jouw situatie. Denk hierbij aan een situatie waarin jouw ouders uit elkaar gaan en jij graag aan de rechter wilt laten weten wat jij hiervan vindt. Of een situatie waarbij jouw ouders al uit elkaar zijn en jij niet tevreden bent over de dagen wanneer je bij papa of mama bent. Een rechter is niet verplicht jouw brief te lezen, maar als de rechter dit wel doet, kan hij jou uitnodigen voor een zitting/gesprek. Tijdens deze zitting/gesprek kan jij jouw mening uitleggen.

Wanneer schrijf je een brief naar de bijzondere curator?

Als jij een probleem hebt met jouw ouders of voogd, dan kun jij deze brief als voorbeeld gebruiken. Een bijzondere curator kan jou hierin ondersteunen. Hij zal het probleem proberen op te lossen tussen jou en jouw ouders/voogd.

Twijfel je over welke brief je moet gebruiken? Dan kun je deze vraag altijd stellen aan de Kinder- en Jongeren Rechtswinkel. Zij kunnen jou ook helpen met het schrijven van de brief. Je kunt altijd contact met hun opnemen via kjrwlmburg@outlook.com. Als je dit spannend vindt, kun je ook hulp vragen aan iemand die je vertrouwt zoals bijvoorbeeld je oma, juffrouw, tante, meester of opa.

Brief rechter

Wat knap dat jij het aandurft om deze brief te schrijven! Omdat dit best spannend of lastig kan zijn, is hier een voorbeeld voor het schrijven van deze brief. Dit voorbeeld kan jou helpen zodat jij je mening/verhaal het beste kunt uitleggen.

Het is netjes als je de rechter aanspreekt met 'u', maar 'je' of 'jij' mag ook! Probeer zo goed mogelijk te omschrijven hoe jij je voelt, waarom jij je zo voelt en wat jij graag anders zou willen. Gebruik ook voorbeelden zodat de rechter jouw verhaal beter kan begrijpen.

De rechtbank in Limburg heeft twee locaties. Het adres staat hieronder dikgedrukt opgeschreven. Je gebruikt het adres van de rechtbank in Maastricht als je woonplaats het dichtst bij Maastricht ligt. Je gebruikt het adres van de rechtbank in Roermond als je woonplaats het dichtst bij Roermond ligt.

Als je klaar bent met het schrijven van jouw brief, doe je deze brief in een envelop met het adres van de rechtbank erop. Dit is hetzelfde adres dat je bovenaan je brief hebt opgeschreven. Plak er nu een postzegel op en doe de brief op de post.

Succes met het schrijven van deze brief!

Begin rechtsboven met het schrijven van het adres van de rechtbank. Het adres voor de rechtbank in Maastricht is:

Rechtbank Limburg
Afdeling Familiezaken
Sint Annadal 1
6214 PA Maastricht

Het adres voor de rechtbank in Roermond is:

Rechtbank Limburg
Afdeling Familiezaken
Willem II Singel 67
6041 HR Roermond

Schrijf nu linksboven op de brief de plek waar je deze brief schrijft en de datum van vandaag, bijvoorbeeld: Valkenburg, 1 juni 2024.

Sla een alinea over en omschrijf het onderwerp van deze brief. Dit doe je zo:

Onderwerp: ... / ... (schrijf hier de achternamen van je ouders of je voorgd.)

Zaaknummer: ... (Weet jij toevallig het zaaknummer van de procedure? Schrijf deze hier dan op.)

Start nu met het schrijven van de inhoud van de brief.

Beste rechter,

Mijn naam is ... en ik ben ... jaar oud. Ik ben geboren op ... in ... (schrijf ook je geboortedatum en geboorteplaats op). Op dit moment woon ik bij ... (papa en mama, of papa, of mama, of in een pleeggezin, of in een jeugdinstantie, of misschien woon je wel bij iemand anders. Schrijf dit dan op) samen met mijn ... (broertjes of zusjes en misschien heb je wel een huisdier!) Ik schrijf deze brief omdat ik mijn mening wil laten weten over mijn situatie.

Het gaat niet goed met mij omdat ... (schrijf in jouw woorden op waarom jij deze brief schrijft naar de rechter). Ik voel mij vaak boos of verdrietig omdat... (schrijf op waarom jij je zo voelt en gebruik voorbeelden met dingen die zijn gebeurd zodat de rechter jouw verhaal beter kan begrijpen).

Ik zou mij weer goed voelen als ... (schrijf op wat je graag wil veranderen). Ik wil mijn mening kenbaar maken door ... (schrijf op wat je graag zou willen dat de rechter voor jou doet).

Bedankt voor het lezen van mijn brief. Ik hoop dat u mij kunt helpen.

Groetjes van ... (jouw voornaam en achternaam).

Ps: Mijn adres is ... (schrijf op waar je woont zodat de rechter weet waar je woont en waar deze brief vandaan komt. Als je deze brief niet thuis schrijft, is het toch belangrijk voor de rechter om te weten waar je woont).

U kunt antwoord geven op mijn brief door een brief terug te schrijven naar dit adres. (Mag de rechter jouw brief beantwoorden op het adres waar je woont? Of wil je dat liever niet? Schrijf dan een adres op waar de rechter wel naar mag reageren, zoals een adres van een vriendje, oma en opa of school. Schrijf dan wel op van wie dit adres is.)

Brief bijzondere curator

Wat knap dat jij het aandurft om deze brief te schrijven! Omdat dit best spannend of lastig kan zijn, is hier een voorbeeld voor het schrijven van deze brief. Dit voorbeeld kan jou helpen zodat jij je mening/verhaal het beste kunt uitleggen.

In deze brief vraag je de rechter om een bijzondere curator voor jou in te schakelen. Een bijzondere curator is er om jou te helpen. Hij of zij kan jou helpen met een conflict tussen je ouders of voogd. De rechter bepaalt of het nodig is voor jou om te worden geholpen door een bijzondere curator. Daarom schrijf jij deze brief naar de rechter en leg jij uit waarom jij een bijzondere curator wilt. Als de rechter ervoor kiest om iets met jouw brief te doen, zal jij worden uitgenodigd voor een gesprek bij de rechtbank. Pas na dit gesprek zal er door de rechter worden besloten of jij een bijzondere curator zal krijgen.

Het is netjes als je de rechter aanspreekt met 'u', maar 'je' of 'jij' mag ook! Probeer zo goed mogelijk te omschrijven waar je tegenaan loopt en wat het probleem is. Gebruik ook voorbeelden zodat de rechter en de bijzondere curator jouw verhaal beter kan begrijpen.

Als je klaar bent met het schrijven van je brief, doe je deze brief in een envelop met het adres van de rechtbank. De rechter beoordeelt namelijk of er een bijzondere curator kan worden aangewezen voor jou. Plak nu een postzegel op de brief en doe de brief op de post.

Succes met het schrijven van deze brief!

Begin rechtsboven met het schrijven van het adres van de door jou gekozen bijzondere curator. Schrijf dan linksboven op je brief de plek waar je deze brief schrijft en de datum van vandaag, bijvoorbeeld: Valkenburg, 1 juni 2024.

Sla een alinea over en omschrijf het onderwerp van deze brief. Dit doe je zo:

Onderwerp: benoemen bijzondere curator inzake ... / ... (schrijf hier de achternamen van je ouders of voogd.)

Zaaknummer: ... (Weet jij toevallig het zaaknummer van de procedure? Schrijf deze hier dan op.)

Start nu met het schrijven van de inhoud van de brief.

Beste rechter,

Mijn naam is ... en ik ben ... jaar oud. Ik ben geboren op ... in ... (schrijf ook je geboortedatum en geboorteplaats op). Op dit moment woon ik bij ... (papa en mama, of papa, of mama, of in een pleeggezin, of in een jeugdinstelling, of misschien woon je wel bij iemand anders. Schrijf dit dan op) samen met mijn ... (broertjes of zusjes en misschien heb je wel een huisdier!) Ik schrijf deze brief omdat ik een probleem heb met ... (schrijf hier met wie je een probleem hebt). Ik wil u graag vragen of u voor mij een bijzondere curator kunt inschakelen.

Het gaat niet goed met mij omdat ... (schrijf in jouw woorden op waarom jij deze brief schrijft naar de rechter en waarom jij voor een bijzondere curator vraagt). Ik voel mij vaak boos of verdrietig omdat... (schrijf op waarom jij je zo voelt en gebruik voorbeelden met dingen die zijn gebeurd zodat de rechter jouw verhaal beter kan begrijpen).

Ik zou mij weer goed voelen als ... (schrijf op wat je graag wil veranderen). U kunt mij helpen door een bijzondere curator voor mij in te schakelen.

Bedankt voor het lezen van mijn brief. Ik hoop dat u mij kunt helpen.

Groetjes van ... (jouw voornaam en achternaam).

Ps: Mijn adres is ... (schrijf op waar je woont zodat de rechter weet waar je woont en waar deze brief vandaan komt. Als je deze brief niet thuis schrijft, is het toch belangrijk voor de rechter om te weten waar je woont).

U kunt antwoord geven op mijn brief door een brief terug te schrijven naar dit adres. (Mag de rechter jouw brief beantwoorden op het adres waar je woont? Of wil je dat liever niet? Schrijf dan een adres op waar de rechter wel naar mag reageren, zoals een adres van een vriendje, oma en opa of school. Schrijf dan wel op van wie dit adres is.)

Juridische docentinstructie

Beste docent,

Uit de praktijk blijkt dat docenten beter geïnformeerd willen worden over familierechtelijke kwesties waar kinderen in terecht kunnen komen. Deze brief biedt handvaten voor veelvoorkomende situaties met betrekking tot het familierecht waar u mee te maken kunt krijgen in het onderwijs en hoe u hier als docent mee om kunt gaan.

1. Kunt u informatie over een leerling geven aan een ouder zonder gezag als zij hierom vragen?

Een ouder die geen gezag heeft, heeft in principe recht om informatie over de leerling te ontvangen. U hoeft deze informatie niet op eigen initiatief te verstrekken. In het geval de ouder zonder gezag wel om informatie vraagt, hoeft u alleen informatie te verstrekken die toeziet op de leerprestaties en het geestelijke en lichamelijke welzijn. Hierbij kunt u denken aan het schoolrapport en de schoolkeuze van de leerling. U bent daarnaast niet verplicht schoolfoto's of een uitnodiging voor een algemene ouderavond te delen. Er hoeft ook geen informatie over de sociale contacten met andere kinderen gedeeld te worden.

U hoeft ook geen informatie te delen als de informatieverstrekking niet in het belang van de leerling is. U zult in iedere situatie een eigen afweging moeten maken of het verstrekken van informatie aan de ouder zonder gezag in het belang is van het kind. Indien er bijvoorbeeld geen omgang mag plaatsvinden tussen het kind en de niet gezaghebbende ouder, is het niet in het belang van het kind om de ouder te informeren over het welzijn.

2. Bent u verplicht om de ouder die geen gezag heeft uit te nodigen voor een oudergesprek?

Indien de ouder zonder gezag heeft aangegeven dat hij of zij op de hoogte gehouden wil worden over het functioneren van de leerling, kan de ouder worden uitgenodigd voor het oudergesprek. Indien de ouder zonder goede reden niet verschijnt, hoeft hij niet meer te worden uitgenodigd.

3. Bent u verplicht om de stiefouder zonder gezag te informeren over de leerling?

Over het algemeen heeft een stiefouder geen gezag over de leerling. In sommige gevallen verzoekt ook een stiefouder zonder gezag om informatie over de leerling. In beginsel heeft hij of zij geen recht op deze informatie. Er kunnen gevallen zijn waarbij het in het belang van het kind is om de stiefouder zonder gezag toch te informeren. Dat kan het geval zijn als de stiefouder zonder gezag nauw betrokken is bij de opvoeding en verzorging van de leerling. Dit zal echter vastgesteld moeten worden door de rechter. Als de andere ouder geen bezwaren heeft om informatie te verstrekken aan de stiefouder, dan kunt u de stiefouder in goed overleg informeren over de leerling.

4. Wat kunt u doen als u denkt dat een leerling zich in een onveilige situatie bevindt?

Indien u een vermoeden heeft dat één van uw leerlingen thuis mishandeld wordt of te maken krijgt met huiselijk geweld, kunt u contact opnemen met Veilig Thuis. U kunt bellen (0800-2000) of chatten met een medewerker of een melding maken. Indien u twijfelt over de situatie kunt u gratis en anoniem chatten met een medewerker. Zij bekijken dan samen met u of en wat er dient te gebeuren. Daarnaast kunt u ook schriftelijk een melding maken. Veilig Thuis beoordeelt of er direct maatregelen getroffen dienen te worden om de veiligheid van het gezin te waarborgen. Aan de hand hiervan bekijken zij hoe zij dienen te handelen en gaan zij eventueel in gesprek met het gezin. U krijgt als melder te horen of uw melding in behandeling wordt genomen, of dat uw zorgen wellicht onterecht waren.

Daarnaast bestaat de Raad voor de Kinderbescherming (hierna RvdK). Dit is een dienst van Justitie en Veiligheid. Zij doen onderzoek en adviseren in verschillende kwesties. Indien een ouder aangeeft dat het thuis niet goed gaat met een kind en dit verbetert niet met vrijwillige hulp, kunt u hen verwijzen naar de RvdK. Deze vrijwillige hulp bestaat uit instanties zoals Veilig Thuis en wijkteams van gemeentes. Indien deze hulp niet toereikend is kunnen zij een melding maken bij de RvdK. Zij doen grondig onderzoek en stappen indien nodig naar de rechter.

Indien het kind juridische vragen heeft, kunterecht bij de Kinder- en Jongerenrechtswinkel (hierna: KJRW). Zij geven kinderen tot en met 26 jaar gratis juridisch advies in familierechtelijke kwesties. Zij helpen kinderen om op te komen voor hun rechten. Zij geven ook gastlessen over kinderrechten, organiseren debatten en kinderrechtbanken op scholen. Een kind kan met hen contact opnemen via kjrwlmburg@outlook.com of 043- 7920017.